

Vstupní analýza a popis témat řešených Datovou platformou zaměstnanosti Zlínského kraje

Datová platforma zaměstnanosti Zlínského kraje se zabývá 4 tematickými okruhy:

- **Zaměstnatelnost mladých**
- **TOP 30 profesí Zlínského kraje**
- **Vzdělávání dospělých pro trh práce**
- **Pracovní poptávka malých zaměstnavatelů**

V rámci těchto témat jsou vymezeny konkrétní oblasti a podoblasti, pro které budou v projektu zajišťovány ucelené sady dat („monitory“).

1. Tematická oblast „Zaměstnatelnost mladých“

Popis situace

Počet obyvatel ve věkové skupině 15-24 let ve Zlínském kraji k 1.1.2016 byl 60,3 tisíc.¹ Ve školním roce 2015/2016 studovalo v denní formě studia na středních školách (v oborech K, M, L, H, E) ve Zlínském kraji 23 604 žáků. Počet studentů vyšších odborných škol ve Zlínském kraji pro školní rok 2015/2016 činil 1 030.²

K 31.12.2015 dosáhl podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu ve Zlínském kraji hodnoty 5,98 %. Kategorie uchazečů do 25 let věku patří mezi problémové zejména vzhledem k nízké praxi a nutnosti získání pracovních zkušeností a u absolventů také pracovních návyků. Ve Zlínském kraji byla v roce 2015 mezi uchazeči o zaměstnání zastoupena 13,1 %, což je srovnatelné se zastoupením této kategorie v celé ČR.³ K 30. 6. 2016 bylo Úřadem práce ČR ve Zlínském kraji evidováno celkem 19 143 uchazečů o zaměstnání. Z toho osob ve věku 15-24 let, zařazených do evidence uchazečů o zaměstnání, bylo 2 427.⁴

Nejdůležitějšími bariérami při vstupu mladých na trh práce jsou chybějící praxe a malá míra informovanosti o pracovních a vzdělávacích možnostech.⁵ Míra nezaměstnanosti absolventů středních a vyšších odborných škol ve Zlínském kraji⁶ v dubnu 2015 dosahovala téměř 10 % (9. místo mezi kraji ČR, těsně pod průměrem ČR).⁷

Data o spolupráci firem se středními a vyššími odbornými školami ve Zlínském kraji nejsou dosud systematicky sledována, data o výchozím stavu proto nejsou k dispozici. Veřejně dostupný je pouze údaj ze zprávy Monitoring naplnění Regionální inovační strategie ZK v letech 2013-2014 (červen 2015),

---

¹ Veřejná databáze ČSÚ

² Data MŠMT k 30.9.2016 (<https://www.zkola.cz/management/oos/adresare/Stranky/St%C5%99edn%C3%AD-%C5%A1koly-a-vy%C5%A1%C5%A1%C3%AD-odborn%C3%A9-%C5%A1koly-ve-Zl%C3%ADnsk%C3%A9m-kraji.aspx>)

³ ÚP ČR, Krajská pobočka ve Zlíně: ZPRÁVA O SITUACI NA TRHU PRÁCE V ROCE 2015, ZLÍNSKÝ KRAJ

⁴ ÚP ČR, Krajská pobočka ve Zlíně

⁵ Výstupní analytická zpráva projektu KOOPERACE (Koordinace profesního vzdělávání jako nástroje služeb zaměstnanosti; registrační číslo projektu: CZ.1.04/2.2.00/11.00017).

⁶ Míra nezaměstnanosti absolventů škol v kraji je definována jako podíl počtu nezaměstnaných absolventů škol v kraji k počtu absolventů, kteří se připravovali na školách v daném kraji. Údaje o nezaměstnanosti absolventů zahrnují absolventy posledního roku, ukončili školu od 1.5.předcházejícího roku do 30.4. roku zjišťování.

⁷ NÚV: Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním - 2015

který uvádí počet 275 aktivně spolupracujících firem v roce 2013. Tento údaj byl zjištěn z výročních zpráv a internetových stránek vybraných technicky zaměřených škol.

Problém a příčiny problému

Klíčovým problémem v tematické oblasti „Zaměstnatelnost mladých“ je **nízká uplatnitelnost absolventů**.

Příčiny problému:

- Odborná úroveň a připravenost absolventů škol neodpovídá potřebám trhu práce.
- Disponibilní formy spolupráce škol se zaměstnavateli nejsou využívány v plném rozsahu.
- Informovanost o formách vzájemné spolupráce škol s firmami, včetně informací o konkrétních školách (podnicích), s nimiž by bylo možné spolupracovat, je nedostatečná.
- Školy nemají možnost srovnání, jak s podniky spolupracují jiné školy, což může zapříčiňovat dojem, že se zaměstnavateli spolupracují dostatečně.
- Zpětná vazba od zaměstnavatelů vůči školám a jejich zřizovatelům není dostatečná.
- Struktura oborů a vzdělávací nabídka ve Zlínském kraji neodpovídá regionálním potřebám trhu práce (např. i z důvodu, že nejsou k dispozici data pro rozhodování)
- Nabídka pracovní síly na regionálním trhu práce není v souladu s poptávkou po pracovní síle, což se projevuje např. nedostatkem pracovníků v technických profesích
- Zlínský kraj nemá informace o účinnosti vlastních opatření na zvýšení počtu absolventů technických oborů
- Žáci často volí učební a studijní obory, které ve Zlínském kraji nenajdou uplatnění
- Nejsou k dispozici nástroje na měření účinnosti opatření na zvýšení zájmu o studium technických a přírodovědných oborů a na měření efektivity kampaní na podporu návratu absolventů zpět do Zlínského kraje

Monitory tematické oblasti Zaměstnatelnost mladých

1.1 Spolupráce škol a firem
1.2 Hodnocení připravenosti absolventů SŠ, VOŠ, VŠ pro trh práce zaměstnavateli
1.3 Mapování přechodů žáků (na trh práce, na jinou školu, na ÚP)
1.4 Absolventi technických a přírodovědných oborů SŠ
1.5 Absolventi technických oborů VŠ

1.1 Spolupráce škol a firem

Monitor sleduje	Rozsah a formy spolupráce SŠ, VOŠ a zaměstnavatelů
Způsob zajištění dat	Bude prováděno vlastní šetření. Bude vyvinut vlastní nástroj pro opakované dotazníkové šetření realizované na SŠ, VOŠ všech zřizovatelů ve ZK. Výstupem bude výčet firem, které mají se SŠ smluvně navázanou spolupráci a počet žáků a studentů zapojených do realizovaných aktivit spolupráce oblasti vzdělávání a praxí a stáží žáků a studentů

	Bude vyvinut nástroj pro benchmark SŠ umožňující sledování úrovně spolupráce pomocí definovaných ukazatelů kvality (vzory: nástroj COMPASS CAREERS BENCHMARK TOOL /Velká Británie/, přehled forem spolupráce škol a podniků definovaných projektem POSPOLU. Využity budou i předchozí zkušenosti realizátorů s dotazníkovými šetřeními zaměstnavatelů).
Využití dat	Data budou využita pro hodnocení rozsahu a forem spolupráce SŠ, VOŠ se zaměstnavateli a k hodnocení efektivity realizovaných opatření. Umožní identifikaci oborů, lokalit, případně SŠ a VOŠ vykazujících nižší rozsah spolupráce a identifikaci nedostatečně využívaných forem spolupráce. Analýza příčin umožní cílené směřování návazných opatření na podporu spolupráce škol s podniky.
Data využije a jejich využití deklaruje	Krajský úřad Zlínského kraje Krajská hospodářská komora Zlínského kraje

1.2 Hodnocení připravenosti absolventů SŠ, VOŠ, VŠ pro trh práce zaměstnavateli

Monitor sleduje	Zaměstnavatelé hodnotí připravenost absolventů škol pro trh práce
Způsob zajištění dat	Bude prováděno vlastní šetření. Bude vyvinut nástroj pro opakované dotazníkové šetření realizované ve firmách ve Zlínském kraji, hodnotící spokojenost zaměstnavatelů s odbornými a měkkými kompetencemi absolventů SŠ, VOŠ, VŠ. Budou uspořádány kulaté stoly ve 4 okresech Zlínského kraje zaměřené na diskusi studentů a zástupců firem na téma "co očekávají firmy od absolventů a absolventi od zaměstnavatelů".
Využití dat	Výstupy šetření budou využity jako podklady pro úpravu nabídky, struktury a obsahu oborů vzdělávání SŠ, VOŠ dle požadavků trhu práce v kraji a pro lepší provázání oborové nabídky s potřebami zaměstnavatelů v kontextu uplatnitelnosti absolventů SŠ. Kulaté stoly: podniky lépe přizpůsobí proces výběru, přijímání a zapracování absolventů. Pro KÚ mohou výstupy napomoci s identifikací vhodných opatření v rámci kariérového poradenství a spolupráce škol s podniky. Pro studenty, školy a pracovníky škol: zpětná vazba o kompetencích, které je třeba rozvíjet. Data budou využita pro další rozvoj a zkvalitnění práce Informačních a poradenských středisek ÚP.
Data využije a jejich využití deklaruje	Krajský úřad Zlínského kraje Úřad práce ČR – krajská pobočka ve Zlíně Krajská hospodářská komora Zlínského kraje

1.3 Mapování přechodů žáků (na trh práce, na jinou školu, na ÚP)

Monitor sleduje	Sledované parametry: <ul style="list-style-type: none"> • nezaměstnanost absolventů maturitních oborů v rámci kraje,
-----------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> • nezaměstnanost absolventů oborů vzdělání s výučním listem v rámci kraje, • dlouhodobá nezaměstnanost absolventů denní formy vzdělávání v rámci kraje • skupiny oborů nástavbového studia, v nichž je dlouhodobě vysoká míra nezaměstnanosti
Způsob zajištění dat	<p>Data ÚP, zejm. o nezaměstnanosti absolventů jednotlivých oborů</p> <ul style="list-style-type: none"> • data MŠMT • data NÚV
Využití dat	<p>Změny ve struktuře škol a struktuře jejich oborového portfolia budou prováděny na základě sledování následujících parametrů, k nimž bude Zlínský kraj přihlížet⁸:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatnitelnost absolventů na trhu práce, • nezvyšování kapacity maturitních oborů, u kterých nezaměstnanost absolventů dlouhodobě překračuje krajský průměr, • v oblasti oborů vzdělání s výučním listem nezvyšování kapacity oborů, které mají dlouhodobě nezaměstnanost vyšší než průměr nezaměstnaných absolventů v rámci kraje, • v oborech nástavbového studia, kde dlouhodobá nezaměstnanost absolventů denní formy vzdělávání přesahuje 15 %, nezvyšování oborové kapacity, • zveřejňování seznamu skupin oborů nástavbového studia, v nichž je dlouhodobě vysoká míra nezaměstnanosti <p>Úřad práce využije data pro další rozvoj a zkvalitnění práce Informačních a poradenských středisek ÚP.</p>
Data využije a jejich využití deklaruje	<p>Krajský úřad Zlínského kraje</p> <p>Úřad práce ČR – krajská pobočka ve Zlíně</p> <p>Krajská hospodářská komora Zlínského kraje</p>

1.4 Absolventi technických a přírodovědných oborů SŠ

Monitor sleduje	Vývoj počtu žáků a studentů SŠ, VOŠ ve Zlínském kraji, studujících přírodovědné a technické obory
Způsob zajištění dat	Data MŠMT/Datový sklad Krajského úřadu Zlínského kraje
Využití dat	Interpretovaná agregovaná data ze školských matrik budou využita pro hodnocení efektivity opatření na zvýšení zájmu o studium přírodovědných a technických oborů, zvýšení atraktivnosti výuky technických a přírodovědných oborů, realizovaná Zlínským krajem. ⁹

⁸ Takto stanoví řízení změn ve struktuře škol a struktuře jejich oborového portfolia Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Zlínského kraje 2016.

⁹ Zlínský kraj byl první v ČR, který začal systematicky finančně podporovat žáky nedostatkových oborů středního odborného vzdělávání formou stipendií.

	Data budou využita pro další rozvoj a zkvalitnění práce Informačních a poradenských středisek ÚP.
Data využije a jejich využití deklaruje	Krajský úřad Zlínského kraje Úřad práce ČR – krajská pobočka ve Zlíně Krajská hospodářská komora Zlínského kraje

1.5 Absolventi technických oborů VŠ

Monitor sleduje	Vývoj počtu studentů VŠ s trvalým bydlištěm ve Zlínském kraji, studujících přírodovědné a techn. obory
Způsob zajištění dat	Veřejná data z evidence VŠ
Využití dat	Interpretovaná agregovaná data ze školských matrik budou využita pro hodnocení efektivity opatření na zvýšení zájmu o studium přírodovědných a technických oborů, zvýšení atraktivnosti výuky technických a přírodovědných oborů. Data budou využita pro další rozvoj a zkvalitnění práce Informačních a poradenských středisek ÚP.
Data využije a jejich využití deklaruje	Krajský úřad Zlínského kraje Úřad práce ČR – krajská pobočka ve Zlíně Krajská hospodářská komora Zlínského kraje

Očekávané změny a dopady na cílové skupiny:

- Lepší provázání oborové nabídky s potřebami zaměstnavatelů v kontextu uplatnitelnosti absolventů SŠ na trhu práce ve Zlínském kraji.
- Zlepšení dostupnosti kvalifikované pracovní síly pro zaměstnavatele.
- Zvýšení spokojenosti zaměstnavatelů s úrovní absolventů škol.
- Zvýšení odborné úrovně a připravenosti absolventů SŠ pro trh práce.
- Zvýšení kvality kvalifikované pracovní síly v regionu.
- Zlepšení kvality a prestiže středního odborného vzdělávání ve Zlínském kraji.
- Snížení nezaměstnanosti absolventů škol.
- Zlepšení komunikace zaměstnavatelů s odbornými školami a jejich zřizovateli.
- Zvýšení kvality a dostupnosti dat pro rozhodování o struktuře a obsahu oborů vzdělávání SŠ, VOŠ dle požadavků trhu práce v kraji.
- Zvýšení efektivity opatření na zvýšení počtu absolventů technických oborů v kraji.
- Zlepšení kvality poradenství Informačních a poradenských středisek ÚP.

Dílčí cíle projektu s vazbou na tematickou oblast „Zaměstnatelnost mladých“:

1. Firmy ve větší míře navazují spolupráci se středními školami a rozšíří se formy spolupráce
2. Zřizovatelé škol na základě zpětné vazby od zaměstnavatelů realizují opatření ke zlepšení uplatnitelnosti absolventů SŠ, což zvýší spokojenost zaměstnavatelů s absolventy

3. Krajský úřad se při změnách oborové struktury škol opírá o objektivní data o uplatnitelnosti absolventů jednotlivých oborů a škol
4. KÚ je schopen vyhodnocovat efektivitu opatření na podporu technického a přírodovědného vzdělávání

V rámci evaluace výsledků a krátkodobých dopadů budou sledovány minimálně tyto ukazatele:

- Ověření spokojenosti CS se spoluprací zaměstnavatelů se školami a připraveností absolventů škol pro trh práce. Data budou získána formou dotazníkového šetření mezi zaměstnavateli a orgány veřejné správy, realizovaného na počátku a na konci realizace projektu. Cílovou hodnotou je zvýšení spokojenosti o 7 %. Hodnocení ukazatele bude probíhat porovnáním původního stavu s výsledkem a s očekávaným výsledkem. Šetření bude doplněno kvalitativními rozhovory, zaměřenými na to, zda aktéři pociťují, že ke změně identifikované ev. dotazníkem došlo s přispěním projektu.
- Hodnocení efektivity opatření na zvýšení zájmu o studium přírodovědných a technických oborů prostřednictvím srovnání prostředků vynaložených Zlínským krajem na přímou podporu vybraných oborů se změnou zájmu o studium technických oborů (tzn. % změna počtu žáků studujících technické obory v jednotlivých školních rocích). Zdrojem dat budou podklady o vynaložených prostředcích dodané Zlínským krajem a data MŠMT, případně z datového skladu Krajského úřadu Zlínského kraje. Efektivita bude posuzována formou expertního hodnocení.
- Zvýšení počtu firem spolupracujících se středními a vyššími odbornými školami ve Zlínském kraji v oblasti vzdělávání, praxí a stáží studentů o 5 % proti počtu zjištěnému v prvním kole dotazníkového šetření, realizovaného v rámci projektu. Zdrojem dat budou vlastní dotazníková šetření, realizovaná v rámci projektu. Hodnocení bude probíhat srovnáním výchozího a konečného stavu.

2. Tematická oblast „Top 30 profesí Zlínského kraje“

Popis situace

Vzhledem k výrazně průmyslovému charakteru regionu je vysoký podíl pracovních míst v technických profesích a zaměstnavatelé ve Zlínském kraji se významně potýkají s nedostatkem technicky kvalifikovaných pracovníků.

Z průzkumu Česko-německé obchodní a průmyslové komory (září 2016, zapojených 216 firem z ČR) vyplynulo, že v současné době nenachází na českém pracovním trhu dostatek mladých kvalifikovaných odborníků se středním vzděláním s výučním listem 85 % firem a se středním odborným vzděláním s maturitou 74 % firem.¹⁰

Jak vyplynulo z Analýzy poptávky a nabídky po pracovní síle v oblasti odborných technických profesí ve Zlínském kraji, na regionálním pracovním trhu v oblasti technických profesí budou

---

¹⁰

http://tschechien.ahk.de/fileadmin/ahk_tschechien/Presse/PM_2016/Pruezkum_CNOPK_nedostatek_kvalifikovanych_pracovniku.pdf

zaměstnavatelé v horizontu 2015 – 2020 poptávat dvojnásobné množství technicky vzdělaných pracovníků (12 711), než bude disponibilních absolventů SŠ (6 778). Mezi sektory s nejvyšším převisem poptávky po pracovní síle patří strojírenství, gumárenský a plastikářský průmysl, nesoulad vykazuje i oblast elektroprůmyslu.¹¹

Podíl absolventů základních škol nastupujících ke studiu technických oborů ve Zlínském kraji ve školním roce 2014/2015 činil 29,7 %.¹²

Problém a příčina problému

Klíčovým problémem v tematické oblasti „TOP 30 profesí Zlínského kraje“ je **nedostatečná orientace žáků na nejvíce poptávané, zejména technické obory při volbě povolání**.

Příčina problému:

- Kariérové poradenství vychází zejména ze zájmů a předpokladů žáků a studentů, málo zohledňuje uplatnitelnost absolventů na trhu práce.

Monitor tematické oblasti „TOP 30 profesí Zlínského kraje“

2.1 Identifikace top 30 profesí Zlínského kraje

2.1 Identifikace top 30 profesí ZK

Monitor sleduje	Data o 30 profesích s nejvyšší mírou uplatnitelnosti ve Zlínském kraji
Způsob zajištění dat	Zpracování přehledu 30 profesí s nejvyšší mírou uplatnitelnosti ve Zlínském kraji a jejich profesních profilů. Profesní profily budou obsahovat informace o výši výdělku, počtu pracovníků v regionu a trendu zaměstnanosti, nástupním platu, počtu uchazečů na 1 VPM, oborech vzdělání, možnostech dalšího vzdělávání, firmách, zaměstnávajících tyto profese, atd.
Využití dat	Profesní profily budou využity pro seznámení škol, jejich zřizovatelů a kariérových poradců s prioritami na regionálním trhu práce a nasměrování kariérní volby žáků směrem k regionálně uplatnitelným profesím.
Data využije a jejich využití deklaruje	Krajský úřad Zlínského kraje Krajská hospodářská komora Zlínského kraje

Očekávané změny a dopady na cílové skupiny:

- Zlepšení dostupnosti kvalifikované pracovní síly pro zaměstnavatele.
- Zlepšení kvality kariérového poradenství (Informační a poradenská střediska ÚP, školní poradci).
- Zlepšení prvních kariérových voleb žáků ve smyslu zvýšení jejich uplatnitelnosti na trhu práce.
- Snížení nezaměstnanosti absolventů škol.

¹¹ Analýza nabídky a poptávky po pracovní síle v oblasti odborných technických profesí ve Zlínském kraji v horizontu 2015-2020

¹² Monitoring naplnění Regionální inovační strategie ZK v letech 2013-2014 (červen 2015)

Dílčí cíl projektu s vazbou na tematickou oblast „Top 30 profesí Zlínského kraje“

5. Kariéroví poradci využívají DP a profily 30 TOP profesí k informování žáků o příležitostech na trhu práce a jejich orientaci na profese s předpokladem dlouhodobé zaměstnanosti

V rámci evaluace výsledků a krátkodobých dopadů budou sledovány minimálně tyto ukazatele:

- Datovou platformu využívá 40 % kariérových poradců Zlínského kraje za účelem informování studentů o příležitostech trhu práce a jejich profilace na místa s předpokladem dlouhodobé zaměstnanosti. Data budou získávána od kariérních poradců, jedná se o dichotomický ukazatel (ano/ne). Hodnocení ukazatele bude probíhat porovnáním původního stavu s výsledkem a s očekávaným výsledkem.
- V průběžné evaluaci bude zjišťováno, jak často kariéroví poradci datovou platformu využívají, jak jsou s publikovanými výstupy spokojeni, jak hodnotí přínosy jejich využívání apod. Evaluace bude orientována na co nejlepší vyladění nástrojů a profilace portálu (učící se). Bude realizována formou kvalitativních rozhovorů s kariérovými poradci.

3. Tematická oblast „Vzdělávání dospělých pro trh práce“

Popis situace

Rekvalifikace

Výdaje na rekvalifikace ve Zlínském kraji v roce 2015 odpovídaly **1 492 Kč/rok** na nezaměstnaného, což jsou nejvyšší výdaje ze všech krajů ČR. Hodnota za celou Českou republiku pro rok 2015 činí 842 Kč/rok na nezaměstnaného¹³. Výdaje na rekvalifikace (včetně poradenství) v roce 2015 ve Zlínském kraji odpovídaly částce **7,6 mil. Kč¹⁴**.

V roce 2015 bylo ve Zlínském kraji do rekvalifikačních kurzů zapojeno **3 018** účastníků, z toho 1 268 bylo zabezpečeno úřadem práce a v 1 750 případech se jednalo o zvolené rekvalifikace. V roce 2015 se neuskutečnila žádná tzv. zaměstnanecká rekvalifikace.

Celkový počet dohod o rekvalifikacích ve Zlínském kraji ve srovnání s rokem 2014 **poklesl**.

Z celkového počtu 3 018 rekvalifikací jich bylo 2 879 zahájeno v roce 2015. Rekvalifikaci v roce 2015 v rámci Zlínského kraje úspěšně ukončilo **2 517** účastníků (celkem kurzy ukončilo 2 664 osob a dalších 205 pokračovalo do dalšího období).

Efektivitu rekvalifikací ve smyslu sledování a hodnocení ukazatele přechodu absolventů rekvalifikací z evidence ÚP na trh práce úřad práce **nezveřejňuje**, pouze uvádí nejefektivnější kurzy.

Kompletní přehled realizovaných rekvalifikací a počtu účastníků/absolventů jednotlivých kurzů **není veřejně k dispozici**. Je uváděn pouze žebříček 5 nejčtenějších rekvalifikačních kurzů v členění na okresy a typ rekvalifikace (zvolená/zabezpečovaná ÚP).

Analýza neobsazenosti volných pracovních míst

¹³ <http://www.dvmonitor.cz/kraje-cr>

¹⁴ http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/zlk/statistika/rok_2015/kraj_2015.pdf

Z analýzy¹⁵ neobsazenosti volných pracovních míst nabízených prostřednictvím úřadu práce ve Zlínském kraji ve 3. čtvrtletí 2016¹⁶ vyplývá, že 62 % nabízených volných pracovních míst (v kategoriích CZ-ISCO 4-8, které jsou nejrelevantnější z hlediska rekvalifikací) zůstává neobsazeno déle než 3 měsíce. Pouze 38 % nabízených VPM v uvedených kategoriích CZ-ISCO se v současnosti obsadí do tří měsíců.

Z hlediska jednotlivých kategorií CZ-ISCO se nejrychleji obsazují pozice v kategorii 4 (Úředníci) a kategorii 5 (Pracovníci ve službách a prodeji): více než 50 % nabízených míst je nabízeno nejvýše 3 měsíce. V kategorii 7 (Řemeslníci a opraváři) a 8 (Obsluha strojů a zařízení, montéři) je situace odlišná. Zde je pouze třetina míst nabízeno nejvýše 3 měsíce, zbývající cca dvě třetiny nabízených míst zůstávají neobsazeny déle. Nejvýznamnější skupinou v rámci kategorie řemeslníků a opravářů tvoří kovodělníci, strojírenští technici a opraváři, u nichž je 70 % nabízených míst neobsazeno déle než čtvrt roku. V kategorii 8 je nejkomplikovanější situace u Montážních dělníků výrobků a zařízení, kde 82 % nabídek zůstává neobsazeno déle než 3 měsíce. Nabídky pro tuto skupinu pracovníků přitom v rámci kategorie 8 tvoří cca třetinu všech nabízených míst.

Infrastruktura odborného vzdělávání a uznávání kvalifikací

Dostupnost dalšího vzdělávání

Kapacita nabídky kurzů vzdělávání dospělých je ve Zlínském kraji nedostatečná. Dle průzkumu DV Monitoru ze září 2015 je ve Zlínském kraji v kurzech nabízeno pouze **16 míst na 1000 obyvatel** (průměr v ČR činí 49 míst na tisíc obyvatel). Zlínský region se tak umístil na 7. místě mezi kraji ČR.

Podíl osob s neuspokojenou potřebou vzdělávání (neúčastnily se vzdělávání, přestože chtěly) činil v roce 2011 (poslední dostupné údaje) za region NUTS 2 Střední Morava 4,3 %, což region řadilo na 5. místo z 8 regionů NUTS 2. Stejně místo obsadil region Střední Morava v případě ukazatele „nedostatek nabídky v dostupné vzdálenosti jako hlavní bariéra v účasti na dalším vzdělávání“ (hodnota indikátoru 0,9).

Infrastruktura odborného vzdělávání a uznávání kvalifikací na bázi Zákona č. 179/2006 Sb. o uznávání kvalifikací není ve Zlínském kraji plně využita. Z celkového počtu **1100** profesních kvalifikací zařazených v Národní soustavě kvalifikací je pouze k **123** z nich k dispozici alespoň 1 Autorizovaná osoba sídlící ve Zlínském kraji. V ČR je v současnosti vydáno celkem **4 120** autorizací. Ve Zlínském kraji má oprávnění zkoušet z jedné nebo více PK pouze **38** autorizovaných osob¹⁷.

Účast na vzdělávání dospělých

Další (profesní) vzdělávání ve Zlínském kraji není dostatečně rozvinuté. Závazek zvýšit účast dospělých na vzdělávání přitom patří mezi priority ET 2020.

Dospělá populace ve Zlínském kraji se na vzdělávání se v roce 2014 (poslední známé údaje za kraj) účastnila pouze ze **7,6 %** (podíl za ČR: 9,6 %). V roce 2015 podíl za celou ČR dále poklesl na 8,7 %, dá se tedy důvodně předpokládat, že podíl účasti dospělých na vzdělávání poklesl i ve Zlínském kraji.

Závazek ČR v rámci strategie ET 2020 přitom předpokládá zvýšit tento podíl na **15 %**¹⁸, tedy na stejnou úroveň, kterou činí indikátor Strategie ET 2020¹⁹.

---

¹⁵ analýza byla zpracována předkladateli projektu Datová platforma zaměstnanosti ve Zlínském kraji v rámci předprojektové přípravy

¹⁶ <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/trh>

¹⁷ <http://www.narodnikvalifikace.cz/>

¹⁸ http://www.vzdelavani2020.cz/images_obsah/dokumenty/indikatory-strategie-vzdelavaci-politiky-cr-do-roku-2020.pdf

¹⁹ http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework_en

Podstatné jsou zejména údaje o vzdělávání dospělých pouze v rámci neformálního vzdělávání. Neformální vzdělávání tvoří podstatnou část dalšího vzdělávání, údaj přitom není zkreslen dokončováním formálního počátečního vzdělávání po 25. roce věku. V tomto případě činil v roce 2015 tento podíl pouze **4,9 %** (v ČR 6,7 %), což zařadilo Zlínský kraj na **předposlední 13. místo** mezi kraji ČR²⁰.

Podnikové vzdělávání

V případě podnikového vzdělávání v roce 2014 (poslední dostupný údaj) činil ve Zlínském kraji podíl nákladů na další vzdělávání zaměstnanců na celkových nákladech práce pouze **0,36 %**, což Zlínský kraj řadí na 9.-11. místo mezi kraje ČR. Náklady podniků na další vzdělávání v přepočtu na zaměstnanou osobu ve Zlínském kraji v roce 2014 odpovídaly částce **113 Kč/měsíc** na zaměstnance. To zařadilo Zlínský kraj na **12. místo** mezi českými regiony (za ČR se jedná o hodnotu 146 Kč/měsíc na zaměstnance)²¹.

Problém a příčina problému

Struktura rekvalifikací není plně v souladu s poptávkou zaměstnavatelů, kteří musí vynakládat mnoho prostředků na dokvalifikování pracovní síly a nedůvěřují rekvalifikacím jakožto zdroji pracovní síly.

Příčiny:

- efektivita rekvalifikací není vždy dostatečná
- Úřad práce nemá komplexní informaci o poptávce zaměstnavatelů, plánuje rekvalifikace na základě monitoringu ve firmách, ten však nepokrývá celý trh práce, jelikož nezahrnuje monitoring firem s méně než 25 zaměstnanci.
- Nejsou plně využívány příležitosti plynoucí z Národní soustavy kvalifikací, protože data o nabídce NSK a příležitostech z nich plynoucích se na regionální úrovni nesledují a neanalyzují. Slabá místa a příležitosti proto nejsou známa ani řešena.

Monitory tematické oblasti „Vzdělávání dospělých pro trh práce“

3.1 Rekvalifikace
3.2 Infrastruktura odborného vzdělávání a uznávání kvalifikací

3.1 Rekvalifikace

Monitor sleduje	Strukturu rekvalifikací (oborový pohled, počty rekvalifikantů, nabízené a realizované rekvalifikace, soulad s poptávkou zaměstnavatelů, efektivita rekvalifikací)
Způsob zajištění dat	evidence ÚP
Využití dat	Data budou podkladem pro jednání ÚP se zaměstnavateli a jejich sdruženími za účelem dosažení souladu rekvalifikací s potřebami trhu práce, situací a trendy v regionu, pro úpravy struktury nabízených rekvalifikací. Data umožní další interpretaci (např. porovnání efektivit různých rekvalifikací z hlediska uplatnění absolventů rekvalifikací na trhu práce, identifikaci nových rekvalifikací, které doposud nebyly využívány).

²⁰ http://www.dvmonitor.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=182&Itemid=398

²¹ http://www.dvmonitor.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=127&Itemid=356

	Data umožní identifikovat nejfrekventovanější rekvalifikace (podklad pro KÚ při směřování podpory oborů počátečního vzdělávání).
Data využije a jejich využití deklaruje	Krajská hospodářská komora Zlínského kraje

3.2 Infrastruktura odborného vzdělávání a uznávání kvalifikací

Monitor sleduje	Sadu ukazatelů o vybavenosti kraje v oblasti odborného vzdělávání dospělých na bázi zákona č. 179/2006 Sb. (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání): disponibilní profesní kvalifikace, Autorizované osoby, PK bez Autorizovaných osob ve Zlínském kraji, nabídka kurzů ukončených zkouškou z PK, struktura rekvalifikací na bázi NSK
Způsob zajištění dat	Data Národní soustavy kvalifikací
Využití dat	Data umožní nasměrování škol a školských zařízení v rozšiřování jejich aktivit v oblasti dalšího vzdělávání, přípravy a realizace vzdělávacích programů vedoucích k získání profesních kvalifikací v systému Národní soustavy kvalifikací. Umožní zajistit efektivní fungování sítě center celoživotního vzdělávání a uznávání výsledků vzdělávání. Rozvoj a inovování nabízených vzdělávacích programů.
Data využije a jejich využití deklaruje	Krajský úřad Zlínského kraje Úřad práce ČR – krajská pobočka ve Zlíně Krajská hospodářská komora Zlínského kraje

Očekávané změny a dopady na cílové skupiny:

- Zlepšení kvalifikace pracovní síly v regionu a její přiblížení potřebám zaměstnavatelů.
- Snížení nákladů zaměstnavatelů na dokvalifikování vlastní pracovní síly.
- Zvýšení uplatnitelnosti absolventů rekvalifikačních kurzů na trhu práce.
- Větší zapojení SŠ a VOŠ do dalšího profesního vzdělávání v regionu.
- Rozšíření nabídky rekvalifikačních kurzů na bázi NSK.

Dílčí cíl projektu s vazbou na tematickou oblast „Vzdělávání dospělých pro trh práce“

6. Zaměstnavatelé navazují a rozšiřují sociální dialog s ÚP o struktuře rekvalifikací na základě zmapování struktury a efektivity rekvalifikací a infrastruktury dalšího prof. vzdělávání

V rámci evaluace výsledků a krátkodobých dopadů budou sledovány minimálně tyto ukazatele:

- Zvýšení počtu profesních kvalifikací s minimálně jednou Autorizovanou osobou ze stávajících 123 nejméně na 150. Data budou získávána z od správce NSK, kterým je Národní ústav pro vzdělávání. Hodnocení ukazatele bude probíhat porovnáním původního stavu s výsledkem a s očekávaným výsledkem.

4. Tematická oblast „Pracovní poptávka malých zaměstnavatelů“

Popis situace

Zlínský kraj je charakteristický vysokým podílem malých a středních firem, není zde velký podnik (nad 5 tisíc zaměstnanců).²² Jedním z důležitých podkladů pro plánování rekvalifikací je monitoring trhu práce u zaměstnavatelů. V současnosti se přitom ze strany Úřadu práce neprovádí monitoring malých zaměstnavatelů (s méně než 25 zaměstnanci). Poznání stavu a potřeb trhu práce za segment malých podniků tak zcela chybí.

Ve Zlínském kraji je cca 8 000 ekonomických subjektů o této velikosti s alespoň jedním zaměstnancem. Odhadovaný počet zaměstnanců v podnicích pod 25 zaměstnanců je 44 000. Celkový počet zaměstnaných v národním hospodářství ve Zlínském kraji v r. 2015 činil 281 000 osob²³. Podíl zaměstnanců v podnicích do 25 zaměstnanců na celkovém počtu zaměstnaných je 15,6 %. Lze tak konstatovat, že více než 15 % trhu práce u specifické skupiny zaměstnavatelů není systematicky monitorováno.

Problém a příčiny problému

Kvalifikační potřeby malých podniků nejsou dostatečně reflektovány.

Příčiny problému:

- Potřeby malých podniků nejsou dostatečně mapovány: systematický monitoring zaměstnavatelů do 25 zaměstnanců v současnosti ve Zlínském kraji neprobíhá
- Chybí kapacity pro monitoring jejich profesní struktury a požadavků na pracovní sílu.
- Chybí informace o požadavcích na vzdělávání zaměstnanců, a proto nelze prokázat, že nabídka a struktura rekvalifikací odpovídá potřebám podniků do 25 zaměstnanců.

Monitor tematické oblasti „Pracovní poptávka malých zaměstnavatelů“

4. 1 Poptávka podniků do 25 zaměstnanců

4. 1 Poptávka podniků do 25 zaměstnanců

Monitor sleduje	Sadu dat o pracovní poptávce získávaných z monitoringu firem do 25 zaměstnanců.
Způsob zajištění dat	Vlastní šetření
Využití dat	Data zvýší informovanost o pracovní poptávce zaměstnavatelů, umožní lepší zmapování situace na trhu práce ve Zlínském kraji. Na základě dat za malé podniky o budoucích požadavcích na zaměstnance (nahrazující, expanzní poptávka), o dostupnosti zaměstnavatelů, o struktuře zaměstnanců a potřebách změny kvalifikací zaměstnanců bude možné přizpůsobovat služby ÚP specifickým potřebám malých zaměstnavatelů.

²² Koncepce podpory zaměstnanosti ve Zlínském kraji 2015–2017

²³ <https://www.czso.cz/documents/10180/36741291/33009816.pdf/413f4e36-4697-4180-87d8-485a2742dd19?version=1.1>

	Data budou jedním z podkladů pro dialog ÚP a zaměstnavatelů o možnosti využívání nabízených nástrojů APZ, struktury a kvality rekvalifikací. Data umožní zohlednit potřeby malých podniků ve struktuře rekvalifikací.
Data využije a jejich využití deklaruje	Úřad práce ČR – krajská pobočka ve Zlíně Krajská hospodářská komora Zlínského kraje

Očekávané změny a dopady na cílové skupiny:

- Zvýšení kvality a dostupnosti dat pro rozhodování ÚP v oblasti nabídky rekvalifikací a služeb ÚP pro zaměstnavatele zohledňující potřeby malých podniků.
- Snížení míry nezaměstnanosti v kraji.

Dílčí cíl projektu s vazbou na tematickou oblast „Pracovní poptávka malých zaměstnavatelů“

7. Úřad práce zohledňuje při využívání nástrojů APZ komplexní monitoring TP vč. poptávky podniků do 25 zaměstnanců

V rámci evaluace výsledků a krátkodobých dopadů budou sledovány minimálně tyto ukazatele:

- Zabezpečení monitoringu pracovní poptávky nejméně u 20 % podniků s méně než 25 zaměstnanci ve Zlínském kraji a zvýšení pokrytí trhu práce monitoringem z 84,4 % na 87,3 %. Zdrojem dat budou vlastní dotazníková šetření, realizovaná v rámci projektu. Hodnocení bude probíhat srovnáním výchozího a konečného stavu.

Dílčí cíl projektu s vazbou na klíčové aktivity KA 1 Nástroje a aplikace pro zpracování dat a prezentaci dat a KA 6 Popularizace a podpora aktivního využívání dat aktéry

8. Zástupci CS uspoří kapacity a zdroje při navrhování opatření na bázi evidence-based policy v oblasti zaměstnanosti ve ZK díky proklínskému řešení a uživatelsky přívětivému prostředí webového rozhraní datové platformy.

V rámci evaluace výsledků a krátkodobých dopadů budou sledovány minimálně tyto ukazatele:

- Účinnost medializace výstupů datové platformy. Bude hodnocena prostřednictvím zjištěného dosahu (četnost přístupů na web, stažení dat, atd.). Bude doplněno o průzkum názorů cílové skupiny (kvalitativní rozhovory s uživateli datové platformy) a expertní hodnocení.
- Rozsah úspory kapacit CS díky využívání nástrojů a dat v DP. Zdrojem dat pro evaluaci budou řízené rozhovory s odpovědnými zástupci CS (Úřad práce a Krajský úřad Zlínského kraje). Pro vyhodnocení bude využito expertního posouzení.
- V rámci průběžné evaluace bude probíhat hodnocení přínosu školení a konzultací pro rozvoj analytických kapacit a kompetencí CS. Zdrojem dat budou evaluační dotazníky pro účastníky školení a konzultací, v rámci kterých bude zjišťováno, jak hodnotí přínosy školení a změnu

vlastních kompetencí pro práci s daty. Evaluace bude orientována na co nejlepší vyladění obsahu a formy školení (učící se evaluace).